קולנוע

סרטים

ההונגרים באים

יחסים דיפלומטיים עם ארצות הגוש המיזרחי עדיין אין, אבל נראה שיחסי מיסחר בקולנוע מתחילים להיווצר, לאט, אבל בהתמדה. בהתחלה, הגיעו אלינו כמה סרטים סובייטיים (דרסו אוזלה, בים הלבן), אחר־כך התגנב אלינו חרש סרט צ'כי (ה־אנשים המופלאים עם הידית) ועתה אנו מתבשרים על סרטים מתוצרת הונגריה שיגיעו בקרוב, ומתוצרת פולין, שיוצגו

ה„מאדאם" אירן פשוטה מציעה סחורתה לאורחים
צעירות, יפות ושמחות בחלקן

רחצת כוכר ב„בית בעל הפנס האדום"
בית־בושת או פנסיון

כמאי קארולי מאק
תפקידים לנשים

הנערות בעבודתן
תמורה מלאה לכסף

גיארגי מריאן כיצאנית מתחילה
פרס משחק

בעתיד הרחוק יותר. זאת לראיה, שה־קולנוע יכול להגיע למקומות שנבצר מ־רגל הדיפלומטים לדרוך בהם.

מי שיוצא נשכר מכל העניין הוא חר־בב־הקולנוע הישראלי, שהחמיץ עד היום רבות, מפני שהתוצרת המיזרח־אירופית היתה נעולה בפניו. ואם סרטים מברית־המועצות, צ'כיה או פולין היו בכל זאת מוכרים כאן, במידה מסויימת, מאחר ש־הביאו אותם לפני ניתוק היחסים הדיפ־לומטיים, הקולנוע ההונגרי הוא בחזקת נעלם בעיני מרבית הצופים בארץ, וכדאי להכין אותם לבאות.

נימה ביקורתית. הקולנוע ההונגרי הגיע לשיאו, ביוקרה בינלאומית, בפרסים ובהזרמת דם חדש לאמנות השביעית, עוד לפני כמה שנים. אומנם השם המוכר בו ביותר בין הבמאים ההונגרים הוא שמו של הבמאי מיקלוש יאנקסו, אבל גם רבים אחרים הספיקו כבר להתפרסם בזכות עצ־מם, כמו איסטוואן גל, איסטוואן סאבו, זולטאן פאברי (שסרט משלו, הילדים מ־רחוב פול הוצג בארץ לפני שנים רבות), פאל גאבור, פאל סאנדור ומרתה מסא־רוש (רעייתו לשעבר של יאנסקו). כל סרט חדש של אחד היוצרים הללו מעורר מייד עניין בחוגי הקולנוע, ולמרות ש־השפה והנושאים של הסרטים האלה, מג־בילים אותם לתחום של „קולנוע אמנותי", הם זכו וזוכים בהפצה בינלאומית רחבה.

כמה מאפיינים בולטים של הקולנוע ה־הונגרי, הם השיכלול הטכני המדהים של סרטיהם, היופי הפלאסטי המפתיע, ההת־עסקות בנושאים מקומיים, שימוש רב ב־פולקלור ההונגרי, ובמציאות היומיומית שם, לעיתים בנימה ביקורתית, הראייה לשבח בתוך חברה טוטאליטארית. יאנקסו ידוע כאדריכל גאוני של צילומים מתמש־כים, ובבחירת נושאים היסטוריים הנר־אים כמסכתות־ענק שמוסר ההשכל שלהם הוא אקטואלי. מרתה מסארוש מרבה להת־עסק במעמד האשה בחברה, ואחד מסר־טיה, תשעה חודשים, מסיק מסקנות ה־מקובלות במערב, שהיו נחשבות מופקרות לפני שנים אחדות. למרבית היוצרים ה־הונגרים יש קווי אופי ברורים מאד.

שקר מאורגן. אחד שכדאי להתעקב עליו, כי הוא הראשון מבין היוצרים ה־הונגרים, שסרטיו יוצגו בארץ, הוא קא־רולי מאק, מאק, שהוא כיום בן 55, הת־חיל לעשות סרטים לפני 30 שנה, והגיע להכרה בינלאומית רחבה ב־1971, כאשר סירטו אהבה זכה בפרסים בפסטיבלים של קאן ושיקאגו, ובביקורות נלהבות באשר הוצג. הסרט סיפר סיפור אינטימי ורגיש מאד, ותיאר את מערכת־היחסים שבין אשה מבוגרת, שאותה גילמה שחקנית מעולה בשם לילי דארווש, לבין אשה צעי־רה, אותה גילמה הידועה בשחקניות הונ־גריה היום, מריה טורושיק. הקשר בין